

Post korona

En ny fase for den nordiske

modellen?

Tone Fløtten & Sissel Trygstad

24/9 2020

Fra krise til krise

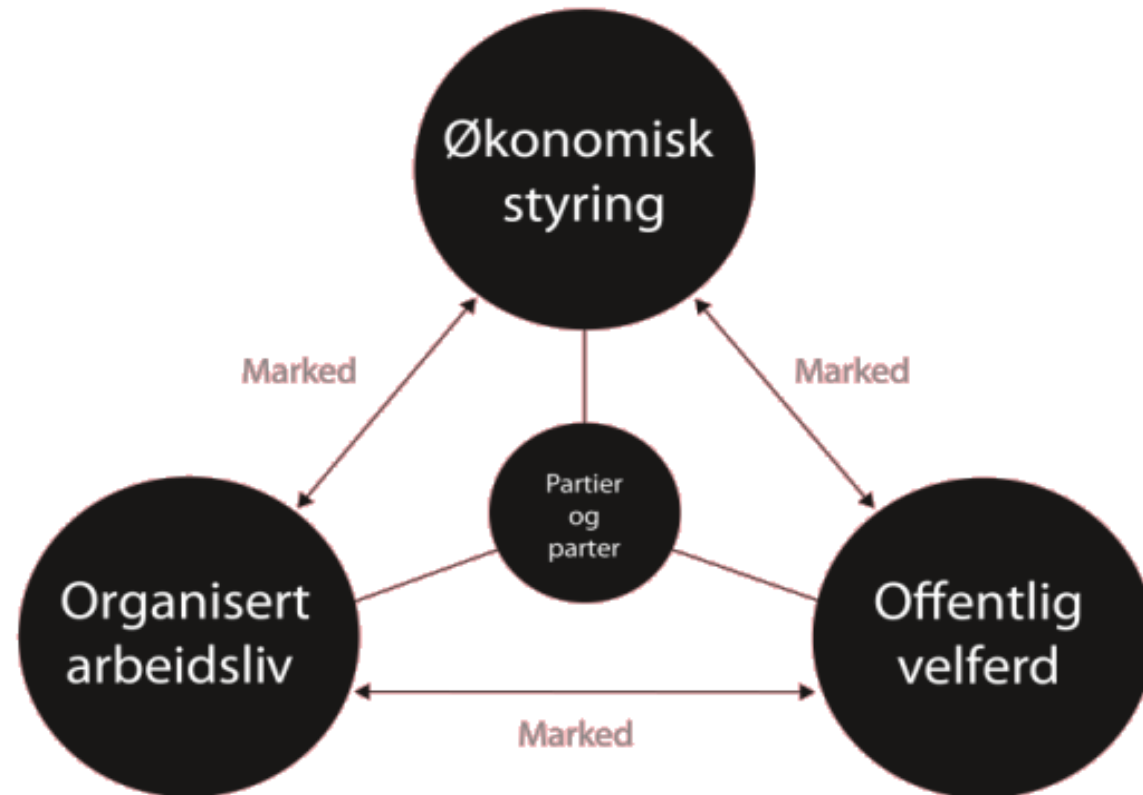
Modellen har kriseerfaring -
Klart seg bra!

Politikk-koordinering,
mekanismer og
institusjoner for samarbeid
og konflikthåndtering

Sterk modell, men noen
sprekkdannelser

Koronakrisa gir utfordringer og muligheter

Synliggjøre svakheter og forsterke sprekkdannelser?

Forsterke eksisterende problemer og skape nye?

Gi nye muligheter?

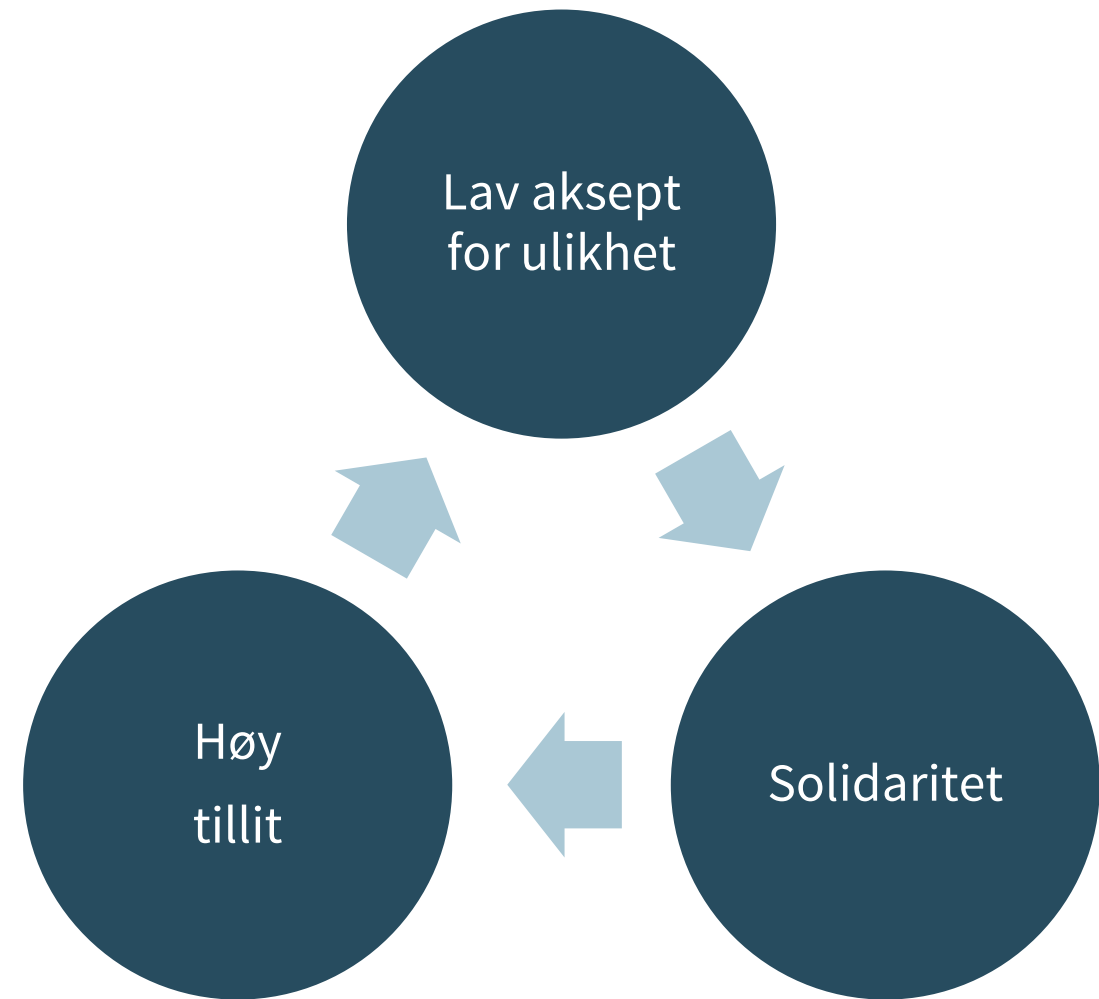
Trepartssamarbeidet mobiliserer og leverer under usikre betingelser

- Styrker modellens legitimitet
- Hva når tiltak fases ut og kampen om ressurser blir hardere?
- Hvem får skylden hvis folk får vedvarende problemer?

Modellens verdigrunnlag står støtt

Underbygger
modellens legitimitet

Hva hvis denne krise blir langvarig?

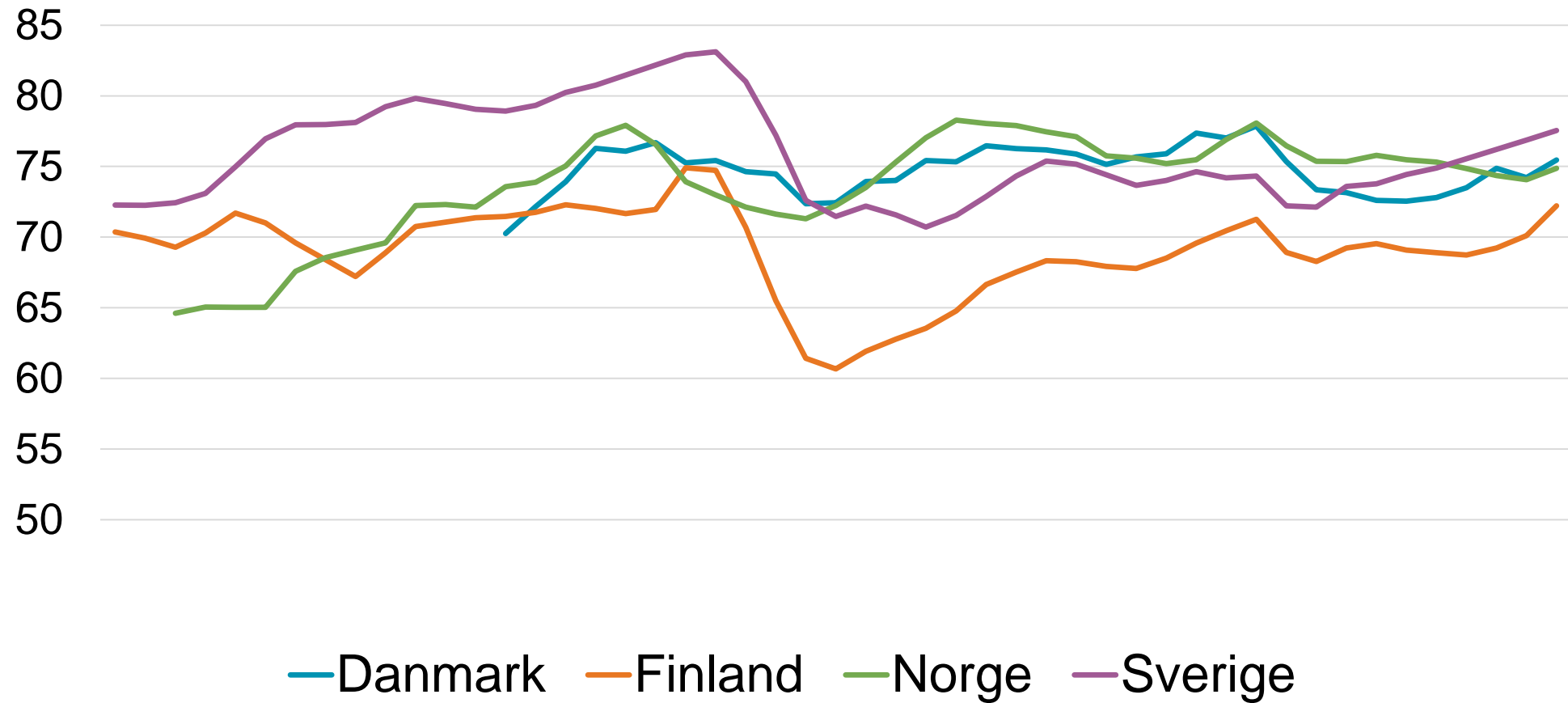
- Vil verdiene forsterkes eller svekkes?
- Sosial uro?
- Grobunn for ekstremisme?

Avhenger bl.a. av koronapolitikkens legitimitet, konsekvenser for individer/familier og fordeling

**Vil sysselsettingen bli
varig lavere?**

Syssetting 1970-2018

Så langt - mye samarbeid lokalt!

- Partssamarbeidet ser ut til å ha fungert
- Stor dugnadsånd lover godt for et grønt skifte

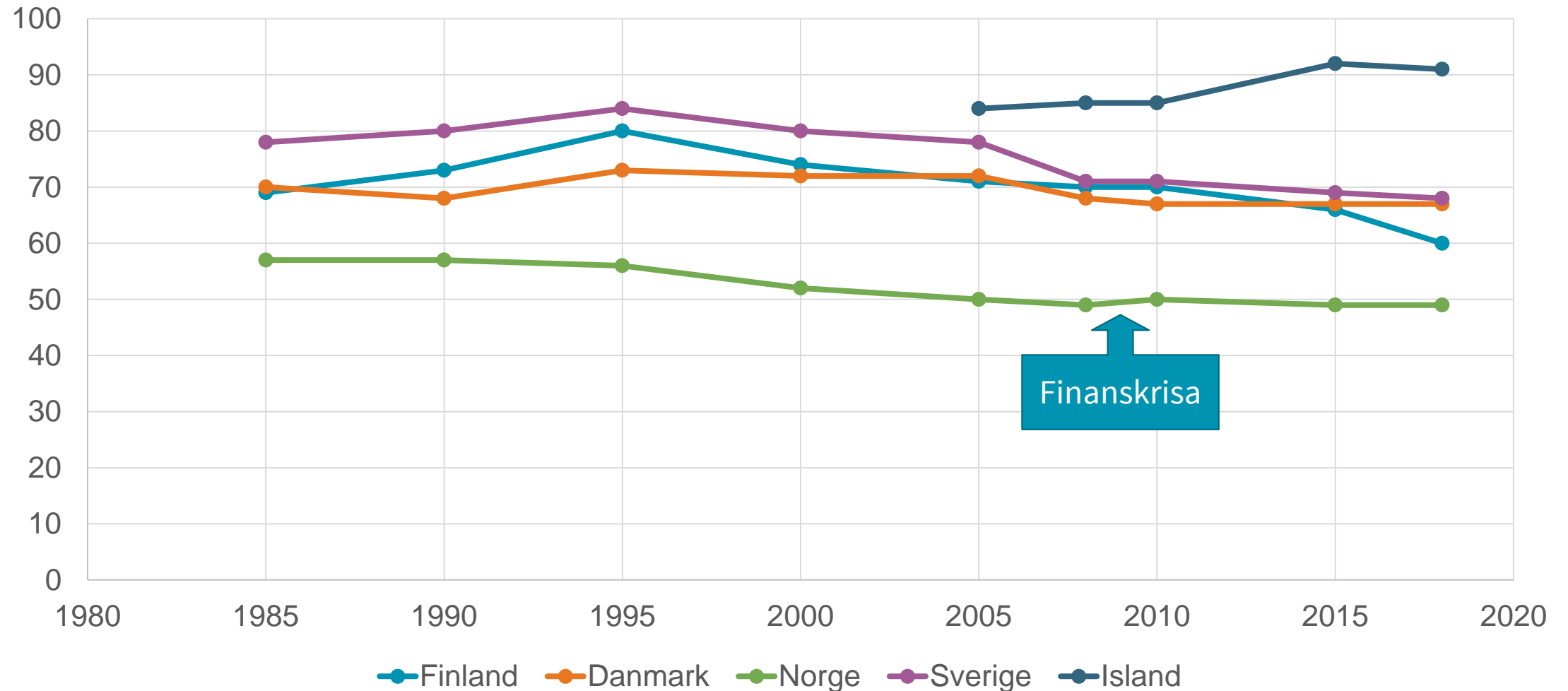
Men hva hvis krisa blir langvarig?

- Slitasje?
- Hjemmekontor og kollektivet?

Det uorganiserte arbeidslivet?

Organisasjonsgrader i Norden

Fagbevegelsens forhandlingsmakt

➤ Utfordringer:

Høy ledighet

Svekket sysselsetting?

Digitalisering

Næringsendringer?

Bemanningsstrategier

Mer atypisk arbeid?

➤ Avhenger av:

- At fagbevegelsen klarer å beholde arbeidsledige og permitterte
- At fagbevegelsen klarer å organisere nye type arbeidstakere
- At partene ser verdien i at avtaledekningen ikke synker nevneverdig
- At trepartssamarbeidet framstår som relevant

Helse- og omsorgssektoren leverer

- Folk har tillit til og er fornøyde med tjenestene
- Eldreomsorgen satt på prøve

Post korona-diskusjoner:

- Beredskap
- Retenke eldreomsorgen
 - Bemanning og kompetanse
 - Balansen mellom offentlig og privat tilbud
- Lønnsnivå
 - Spenninger offentlig/privat sektor?
 - Frontfagsmodellens legitimitet?

Den nordiske velferdsstaten gir trygghet

- Verdien av sykepenger og ledighetsforsikringer
- Synliggjort sårbare grupper og kuttproblemer

Hva nå?

- Synliggjort sprekke-dannelser → mulighet for endring
- Strakstiltak blir varige?
- Nye løsninger?
- Kamp om midlene?
- Hvordan sikre velferd for alle i et trangere handlingsrom?

Koronakrisa har:

- **synliggjort handlingskraft**
- **synliggjort omstillingsevnen**
- **synliggjort evnen til solidaritet**

Hva nå?

- 1) Må vi velge mellom jobber og klima?**
- 2) Vil vi se en verdiendring?**
- 3) En grønn flexicuritymodell?**

Veien videre avhenger av om man klarer å...

- ... håndtere mange utfordringer samtidig
- ... finne gode løsninger i et trangere økonomisk handlingsrom
- ... bruke modellen som en arbeidsmetode
- ... sikre modellens «dekningsgrad»
- ... unngå ulikhet og dypere skillelinjer

